

МІНІСТЕРСТВО
ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я
УКРАЇНИ

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

UKRAINE
HERBAL PRODUCTS
ASSOCIATION

НАУКА, ПРАКТИКА ТА ОСВІТА

PLANTA+

19 лютого 2021 р.
м. Київ, Україна

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
“КИЇВСЬКИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ”
ІНСТИТУТ БОТАНІКИ ІМ. М.Г. ХОЛОДНОГО НАН УКРАЇНИ
АСОЦІАЦІЯ ВИРОБНИКІВ ФІТОСИРОВИНИ УКРАЇНИ

«PLANTA+. НАУКА, ПРАКТИКА ТА ОСВІТА»

**Матеріали
Міжнародної науково-практичної конференції**

**19 лютого 2021 року
м. Київ**

залежить від фази вегетації. У зв'язку з цим, при пошуку нових сировинних джерел лектинів потрібно враховувати час збору рослинної сировини, а також закономірності зміни активності лектинів протягом річного циклу рослин. Доведено, що активність лектинів найвища у насінні - під час його досягання, у корі дерев'янистих і чагарникових рослин – під час весняного сокоруху, розвитку листків, росту суцвіть, а також восени після досягання насіння; у листках – після повного обліснення та протягом усього літа. Низька активність лектинів під час росту листків та восени [4].

Висновки. Вивчення лектинів видів *Cornaceae* є перспективним напрямком дослідження їх як лікарських рослин з метою використання для лектинодіагностики. Слід продовжити дослідження лектинів інших видів деревених під час різних етапів онтогенезу та з врахуванням особливостей та термінів вегетації.

Перелік посилань:

1. Клименко С.В. Кизил как лекарственное растение // 1-я респ. конф. по мед. ботанике. – К.: Наук. думка, 1984. – С. 117-118.
2. Ковальчук Н.В. Фізіологічна роль фітолектинів // Укр. ботан. журнал, 2000. – Т. 57, № 4. – С. 442-445.
3. Кустовська А.В. Родина *Cornaceae* (Dumort.) Dumort. в Україні (система, біологічні особливості, народногосподарське значення). – Дис. на здобуття наук.ступеня канд.біол.наук. – К., НБС ім.М.М. Гришка НАНУ, 2002 р. – 268 с.
4. Луцик М.Д., Панасюк Е.Н., Луцик А.Д. Лектины. – Львов: Вища школа, 1981. – 156 с.
5. Растительные ресурсы СССР. – Л.: Наука, 1988. – Т.4. – 357 с
6. Пospelов С.В. Виділення і активність лектинів вітамінних культур // Матеріали науково-практичної конференції “Екологічні проблеми регіону: суть і шляхи вирішення”. – Полтава, 2000. – С. 112-113.
7. Цетлин А.Л., Никонов Г.К., Шварев И.Ф. и др. К вопросу о противоопухолевой активности природных кумаринов // Растительные ресурсы. - 1965. - Т.1. - Вып. 4. - С.507-511.

ФІТОХІМІЧНЕ ВИВЧЕННЯ КІНСЬКОГО ЧАСНИКУ ЧЕРЕШКОВОГО

Кутько А.С., Новосел О.М.

Національний фармацевтичний університет

м. Харків, Україна

lenanovosell@ukr.net

Ключові слова: кінський часник черешковий, біологічно активні речовини, хроматографічний аналіз, кількісне визначення.

Вступ. Кінський часник черешковий – *Alliaria petiolata* (M.Bieb.) Cavara & Grande належить до родини Капустяні – *Brassicaceae* – це дворічна трав'яниста рослина. Поширена майже по усій території України у широколистяних і мішаних лісах, чагарниках, зрубках, засмічені узліссях; у Карпатах — лише у передгір'ї.

Відомо, що листя рослини містять флавоноїди, смоли, глікозид синигрин, у насінні накопичується близько 30 % жирної олії, до складу якої входить ерукова, лінолева, олеїнова кислоти. Застосовується як лікарська, харчова та олійна культура [5].

Матеріали та методи. Для дослідження складу біологічно активних речовин кінського часнику черешкового трави використовували хімічні реакції, хроматографію на папері та у тонкому шарі сорбенту [4]. Визначення вмісту біологічно активних сполук у сировині проводили за методиками ДФУ титриметричним, гравіметричним і спектральним методами [1-3].

Результати та їх обговорення. У кінського часнику черешкового трави встановлено наявність та визначено вміст таких груп біологічно активних речовин: полісахаридів, гідроксикоричних кислот, флавоноїдів, танінів, ефірної олії, органічних кислот, зокрема аскорбінової кислоти.

Висновки. Одержані результати свідчать про перспективність подальшого дослідження кінського часнику черешкового та можуть бути використані при розробці відповідних розділів проекту методів контролю якості на сировину, що вивчалася.

Перелік посилань:

1. Державна Фармакопея України / ДП «Укр. наук. фармакоп. центр якості лік. засобів». 2-ге вид. Доповнення 1. Х.: Укр. наук. фармакоп. центр якості лік. засобів, 2016. 360 с.
2. Державна Фармакопея України: у 3 т. / ДП «Укр. наук. фармакоп. центр якості лік. засобів». 2-ге вид. Х.: Укр. наук. фармакоп. центр якості лік. засобів, 2015. Т. 1. 1128 с.
3. Державна Фармакопея України: у 3 т. / ДП «Укр. наук. фармакоп. центр якості лік. засобів». 2-ге вид. Х.: Укр. наук. фармакоп. центр якості лік. засобів, 2014. Т. 3. 732 с.
4. Новосел О. М. Фармакогностичне вивчення представників родів *Malus* та *Rugus*: дис. ... канд. фарм. наук : 15.00.02 / НФаУ. Х., 2007. 232 с.
5. Самарская Е. В., Литовченко А. О., Лях В.А. изменчивость некоторых морфологических признаков растений в природной популяции *Alliaria petiolata* (Vieb.) Savara et Grande. *Вісник Запорізького національного університету*. 2009. № 2. С. 23-27.

ВИВЧЕННЯ БІОЛОГІЧНО АКТИВНИХ РЕЧОВИН

***DISTAMNUS ANGUSTIFOLIUS* G.DON. EX SWEET**

Левашова О.Л., Гонтова Т.М., Гапоненко В.П., Мала О.С.

Національний медичний університет, м. Харків, Україна,

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

olga.jdan78@gmail.com, tetianaviola@ukr.net, gaponenko2865@ukr.net

Ключові слова: ясенець, біологічно активні речовини, похідні кумарину, оксикумарини, фурукумарини.

Вступ. На сьогоднішній день пошук нових лікарських препаратів проводиться на основі самих різних класів сполук природного походження. Безсумнівну увагу заслуговують речовини кумаринової природи, які останнім часом привертають дедалі більшу увагу хіміків, фармакологів і клініцистів у зв'язку з можливістю їх застосування для лікування захворювань серцево-судинної системи, печінки, нирок, а також при запалювальних процесах [1]. Висока біологічна активність цієї групи речовин дає можливість створити на її основі нові лікарські препарати різної спрямованості дії. У зв'язку з цим пошук нових джерел природних похідних кумарину, їх виділення і вивчення структури, фармакологічної дії, синтез на їх основі нових похідних і дослідження їх реакційної здатності є актуальним. В цьому плані цікавим видом є ясенец вузьколистий (*Distamnus angustifolius* G. Don ex Sweet) родини рутові (*Rutaceae*).

Аналіз літературних джерел показав, що рослини роду ясенець (*Dictamnus* L.) мають властивість викликати у людини сильні фотодерматози, особливо в період цвітіння, що свідчить про накопичення речовин кумаринової природи, зокрема, фурукумаринів, яким властива фотосенсибілізуюча дія [2, 3].

Ясенець вузьколистий – багаторічна трав'яниста рослина заввишки до 100 см. Листя непарноперисті з 5-6 парами еліптичних листочків з відтягнутим кінчиком, дрібно пильчасті по краю, знизу, головним чином по жилах, опушені. Квітки блідо-рожеві, з пурпуровими жилками, зібрані в гронаподібні суцвіття, які вкриті великою кількістю залозок. Плід – волосиста коробочка з довгими виростами «ріжками». Цвіте в травні-червні; плодоносить в липні-серпні.

У народній медицині, найчастіше, застосовують відвар кореня ясенця при лікуванні гострих і хронічних циститів, нирково-кам'яної хвороби, як спазмолітичне, протисудомне та жарознижуюче, а також як засіб, який покращує травлення і має послаблюючу дію. У поєднанні з мелісою і валеріаною відвар коренів застосовують при безсонні, а в складі з папороттю чоловічою – як протиглисний засіб. Крім того, траву і насіння ясенця білого вживають як відхаркувальне, а також при лікуванні ларингіту [1].

Данна робота присвячена вивченню біологічно активних речовин (БАР) ясенця вузьколистого і з'ясування можливості їх використання в науковій медицині.

Матеріали та методи. Об'єктом наших досліджень була надземна частина ясенця вузьколистого (*Distamnus angustifolius* G. Don ex Sweet) родини рутові (*Rutaceae*). Сировину заготовляли в період цвітіння.

Біологічно активні речовини виділяли за наступною схемою: подрібнену рослинну сировину екстрагували 80 % етанолом. Отриманий екстракт упарювали до водного залишку, який послідовно обробляли хлороформом та бутанолом.

Для виявлення похідних кумарину в надземній частині досліджуваної рослини використовували забарвлення з діазотованою сульфатною кислотою, флуоресценцію в УФ-світлі після хроматографічного поділу на папері, в тонкому шарі сорбенту в системах розчинників: петролейний етер-формамід, хлороформ-формамід, хлороформ-етанол [3].

УДК 615.322(477)(082)

P-71

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Мінарченко В. М., доктор біологічних наук, професор
Карпюк У. В., доктор фармацевтичних наук, професор
Бутко А. Ю., кандидат фармацевтичних наук, доцент
Ковальська Н. П., кандидат фармацевтичних наук, доцент
Ламазян Г. Р., кандидат фармацевтичних наук, доцент
Чолак І. С., кандидат фармацевтичних наук, доцент
Ємельянова О. І., кандидат медичних наук, доцент
Махія Л. М., кандидат біологічних наук, доцент
Струменська О. М., кандидат медичних наук, доцент
Підченко В. Т., кандидат фармацевтичних наук, доцент

P-71 PLANTA+. НАУКА, ПРАКТИКА ТА ОСВІТА: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 19 лютого 2021 р.). – Електрон. дані. – Київ, ПАЛИВОДА А. В., 2021. 621 с.

ISBN 978-966-437-606-5.

Збірник містить матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «PLANTA+. НАУКА, ПРАКТИКА ТА ОСВІТА». У збірнику опубліковано результати наукових досліджень провідних вчених України та іноземних фахівців з питань фітохімічного аналізу, стандартизації лікарської рослинної сировини, інтродукції, ресурсознавства лікарських рослин. Висвітлено питання технології та аналізу лікарських засобів рослинного походження, дієтичних добавок, лікувально-профілактичних та косметичних засобів. Представлені фармакологічні дослідження з питань безпеки та застосування у клінічній практиці лікарських засобів рослинного походження. Розглянуто проблеми модернізації навчального процесу та орієнтації на дистанційне навчання у закладах освіти.

Матеріали представляють інтерес і можуть бути корисними для широкого кола наукових та науково-педагогічних працівників наукових установ, закладів вищої освіти фармацевтичного, медичного, біологічного профілю, докторантів, аспірантів, студентів, співробітників фармацевтичних підприємств та громадських організацій.

Друкується в авторській редакції. Відповідальність за достовірність наданого для видання матеріалу несуть автори одноосібно. Будь-яке відтворення тексту без згоди авторів забороняється.

УДК 615.322(477)(082)

© Національний медичний університет
ім. О. О. Богомольця, 2021

© Колектив авторів, 2021

ISBN 978-966-437-606-5

Кулікова А.Е., Новосел О.М. ВИЯВЛЕННЯ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ВМІСТУ ТАНІНІВ У ТАТАРНИКУ ЗВИЧАЙНОГО ТРАВИ ТА КОРЕНЯХ	116
Кустовська А.В. ВИКОРИСТАННЯ ВИДІВ РОДИНИ <i>CORNACEAE</i> ЯК ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН	117
Кутько А.С., Новосел О.М. ФІТОХІМІЧНЕ ВИВЧЕННЯ КІНСЬКОГО ЧАСНИКУ ЧЕРЕШКОВОГО	121
Левашова О.Л., Гонтова Т.М., Гапоненко В.П., Мала О.С. ВИВЧЕННЯ БІОЛОГІЧНО АКТИВНИХ РЕЧОВИН <i>DISTAMNUS ANGUSTIFOLIUS</i> G.DON. EX SWEET	122
Левицька Л.О., Свірська С.П. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗРОБКИ НАСТОЙКИ НА ОСНОВІ СИРОВИНИ ЛАВРА БЛАГОРОДНОГО	124
Лозіна В.Є. ГРИБИ ЯК ПРОТИВОВІРУСНІ АГЕНТИ	126
Малецька О.Р., Васюк С.О. СПЕКТРОФОТОМЕТРИЧНЕ ВИЗНАЧЕННЯ АМЛОДИПІНУ У ТАБЛЕТКАХ «АМЛОДИПІН-ТЕВА» 10 МГ	128
Малецький М.М., Карпун Є.О., Корнієвська В.Г., Корнієвський Ю.І. ХРОМАТО-МАС-СПЕКТРОМЕТРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ СУНИЦІ ЛІСОВОЇ	129
Малюгіна О. О., Смойловська Г. П., Хортецька Т. В., Єренко О. К. ДОСЛІДЖЕННЯ ВМІСТУ НАСИЧЕНИХ ЖИРНИХ КИСЛОТ У НАСІННІ ЧОРНОБРИВЦІВ ПРЯМОСТОЯЧИХ СОРТУ « АЛЬБАТРОС»	133
Машиак М.С., Тартинська Г.С., Вельма В.В. ВИЗНАЧЕННЯ ВМІСТУ АМІНОКИСЛОТ У ПЛОДАХ ЛІДЖИ	137
Мельник І.І., Ковальська Н.П., Карпюк У.В., Скрипченко Н.В. ВПЛИВ СТУПЕНЯ ПОДРІБНЕННЯ НА ВИХІД ЛІПОФІЛЬНОЇ ФРАКЦІЇ НАСІННЯ ЛИМОННИКА КИТАЙСЬКОГО	138
Медведєва К.П., Васюк С.О. СПЕКТРОФОТОМЕТРИЧНЕ ВИЗНАЧЕННЯ ГАБАПЕНТИНУ	139
Михайленко Ю.О., Журавель Н.М. ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ПРЕДСТАВНИКІВ ЛІХЕНОФЛОРИ У ФАРМАЦІЇ	141
Михайленко О.О., Георгіянець В.А. ІСТОРИЧНЕ ТА СУЧАСНЕ ФАРМАКОЛОГІЧНЕ ВИКОРИСТАННЯ ШАФРАНУ	144